

2. WORLD ECONOMY

Gordijenko V.O.,

Ph.D., Associate Professor,
The University of customs and Finance

Borvinko E.V.

Candidate of medical Sciences, Associate Professor,
Dnepropetrovsk medicala guardisan academy, Dnepropetrovsk

PROFITABILITY OF THE SPHERES OF INVESTED CAPITAL

Гордієнко В. О.

к.е.н., доцент,
Університет митної справи та фінансів

Борвінко Е.В.

к.м.н., доцент,
Дніпропетровська медична академія м. Дніпропетровськ

РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ СФЕР ІНВЕСТОВАНОГО КАПІТАЛУ

The approach to the estimation of profitability of spheres of activity of the invested capital is considered.

Keywords: *return on investment capital (ROIC), industry, industry structure.*

Розглянуто підхід до оцінки рентабельності сфер діяльності інвестованого капіталу.

Ключові слова: *коефіцієнт рентабельності інвестованого капіталу (ROIC),
отрасль производства, структура промисленности.*

Для визначення найприбутковішої сфери діяльності було вилучено 60 компаній з рейтингу Fortune Global 500 критерієм складання якого є виручка компанії[1,2].

Головною метою функціонування будь-якої компанії вважається збільшення її вартості або підвищення цінності компанії для акціонерів. При реалізації основної мети діяльність компанії повинна бути спрямована на досягнення двох основних завдань: по-перше, компанія повинна нарощувати свої доходи шляхом збільшення обсягів продажу; по-друге, бути прибутковою, тобто забезпечувати повернення на інвестований капітал перевищуючи номінальну вартість його залучення[3].

Для того, щоб охарактеризувати компанії необхідно розглянути два показника: Net Income from Continuing Operations та Invested Capital. Треба зазначити, що темп зростання чистого прибутку компанії не завжди відображає її якісне зростання, так як збільшення може бути наслідком збільшення частки позикового капіталу, що підвищує ризик банкрутства і втрати контролю над компанією.

Отже, виручка та чистий прибуток повноцінно не характеризують діяльність компанії, універсальним показником є рентабельність інвестованого капіталу.

Показник ROIC (коефіцієнт рентабельності інвестованого капіталу) визначається як відсоток повернення грошових коштів на інвестований компанією капітал. Серед інших показників, таких як рентабельність власного

капіталу (ROE), рентабельність активів (ROA) та рентабельність продажів (ROS), рентабельність інвестованого капіталу є найбільш точним показником для визначення фінансового результату роботи компанії:

$$ROIC = \text{NOPAT} / \text{IC} * 100 \quad (1)$$

де: NOPAT – чистий операційний прибуток після сплати податків;

IC – загальна сума інвестованого капіталу [4].

Щоб визначити, яка сфера є найбільш прибутковою, необхідно згрупувати компанії за сферою діяльності та розрахувати коефіцієнт ROIC (табл. 1).

Таблиця 1

Показник ROIC компаній (з рейтингу Fortune Global 500), %

Сфера діяльності	Рік		
	2014	2015	2016
1	2	3	4
Роздрібна торгівля			
Walmart	13,26	13,07	11,79
Home Depot	19,82	24,24	25,77
Target	6,84	-6,14	13,49
Costco	11,59	13,03	14,41
Добувна промисловість			
Royal Dutch Shell	7,85	6,90	0,71
Exxon Mobil	17,51	17,05	8,23
BP	15,02	2,64	-4,36
Glencore	-8,55	3,11	-7,30
Total	8,57	3,16	3,57
Gazprom	10,90	2,05	7,03
Petrobras	4,69	-4,22	-4,55
Охорона здоров'я			
Anthem	6,48	6,71	6,48
UnitedHealth Group	11,60	9,48	9,07
Cardinal Health	3,48	10,14	10,47
Express Scripts Holding	5,93	6,42	7,99
Фінансова та страхова діяльність			
Berkshire Hathaway	6,24	6,00	6,47
Industrial & Commercial Bank of China	14,49	13,53	12,89
China Construction Bank	14,89	13,72	13,24
AXA	6,77	8,05	7,35
Allianz	7,94	3,95	8,09
BNP Paribas	2,03	0,06	2,43
Виробництво автомобілів			
Volkswagen	6,30	8,32	-0,91
Toyota Motor	8,14	8,84	8,02
Daimler	7,98	7,50	6,90
General Motors	7,93	4,74	9,75
Ford Motor	6,83	2,69	6,02
Honda Motor	6,37	5,03	3,07
BMW	7,36	7,90	6,54
Інформаційні технології			
Apple	26,36	22,85	26,22
Samsung Electronics	18,30	14,74	10,63
Hon Hai Precision Industry	10,42	12,17	11,83

Canon	6,86	10,95	6,25
Qualcomm	17,47	19,25	12,61
Intel	13,96	14,27	13,02
Оптова торгівля			
Noble Group	3,00	1,94	-24,93
Marubeni	5,31	2,64	1,44
McKesson	7,26	9,11	14,66
Amerisource Bergen	10,75	6,83	-2,33
Продовольчі товари			
CVS Health	9,24	7,31	8,39
Kroger	10,06	11,37	12,36
Walgreens	10,12	4,37	8,68
Інформація та телекомунікація			
AT&T	11,24	2,58	5,64
Deutsche Telekom	1,46	4,66	4,33
Verizon	9,36	8,01	13,98
Nippon Telegraph & Telephone	5,00	4,55	5,57
Електроніка, електричне обладнання			
Hitachi	6,34	5,21	3,35
Caterpillar	8,52	9,23	5,85
Siemens	8,85	10,67	12,60
General Electric	3,15	6,17	-3,38
Аерокосмічна та оборонна пром.			
Airbus Group	12,05	23,21	22,65
United Technologies	11,65	13,32	15,44
Boeing	27,29	36,31	49,77
Lockheed Martin	31,04	20,75	22,85
General Dynamics	15,53	18,74	21,21
Northrop Grumman	14,89	17,39	16,05
Транспорт, поштова та кур'єр. діял.			
Deutsche Post	16,35	16,18	10,36
Union Pacific	13,63	15,10	13,99
UPS	33,00	21,96	37,81
FedEx	7,80	9,46	3,80
Хімічна промисловість			
BASF	13,23	14,87	9,38
Dow Chemical	11,63	9,09	16,54
DuPont	21,46	20,63	10,79
LyondellBasell Industries	25,56	29,16	31,08

Зробити висновок щодо найбільш прибуткової сфери діяльності важко, тому розрахуємо середнє значення ROIC та відобразимо для кожної сфери діяльності окремо (рис. 1).

Згідно побудованої діаграми, значення ROIC у 2016 р. знаходиться в такому діапазоні: максимальнє значення досягло 24,7%, а мінімальнє – 0,5%.

Можна побачити, що у 2016 р. найбільше значення ROIC (24,7%) належить аерокосмічній та оборонній сфері. Варто відзначити, що з 2014 р. рентабельність інвестованого капіталу в даній сфері невпинно зростає. Друге місце посідає хімічна промисловість (16,9%). На третьому місці – транспорт, поштова та кур'єрська діяльність із значення ROIC 16,5%.

Варто зазначити, що відмінності всередині галузі іноді виявляються більш значимими, ніж відмінності між галузями.

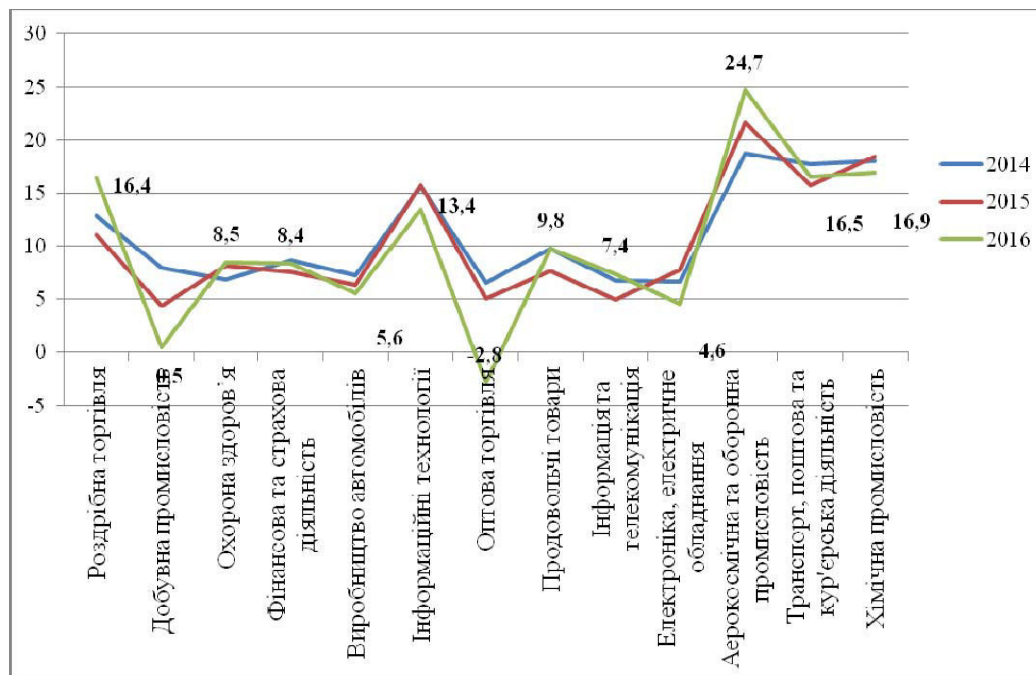

Рис. 1. Показник ROIC компаній (з рейтингу Fortune Global 500) за сферами діяльності

Наприклад, сектор оптової торгівлі. Різниця між найбільшим і найменшим значенням ROIC компаній у 2016 році досягла 39,59%. Ці відмінності показують, що у даній галузі працює багато підгруп з дуже різними структурами і вони діють у дуже різних конкурентних умовах і для того, щоб робити обґрунтовані висновки необхідно розрахувати середнє квадратичне відхилення (табл. 2).

Таблиця 2

Середнє квадратичне відхилення ROIC за сферами діяльності компаній (з рейтингу Fortune Global 500) за 2014-2016 рр., %

Сфера діяльності	Середнє значення ROIC			Середнє квадратичне відхилення ROIC		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Роздрібна торгівля	12,9	11,1	16,4	5,4	12,6	6,4
Добувна промисловість	8,0	4,4	0,5	8,5	6,5	6,1
Охорона здоров'я	6,9	8,2	8,5	3,4	1,9	1,7
Фінансова та страхова діяльність	8,7	7,6	8,4	5,0	5,4	3,8
Виробництво автомобілів	7,3	6,4	5,6	0,8	2,3	3,5
Інформаційні технології	15,6	15,7	13,4	6,8	4,5	6,7
Оптова торгівля	6,6	5,1	-2,8	3,3	3,4	16,5
Продовольчі товари	9,8	7,7	9,8	0,5	3,5	2,2
Інформація та телекомунікація	6,8	5,0	7,4	4,4	2,3	4,4
Електроніка, електричне обладнання	6,7	7,8	4,6	2,6	2,6	6,6
Аерокосмічна та оборонна промисловість	18,7	21,6	24,7	8,3	7,9	12,7
Транспорт, поштова та кур'єрська діяльність	17,7	15,7	16,5	10,8	5,1	14,8
Хімічна промисловість	18,0	18,4	16,9	6,6	8,7	9,9

Середнє квадратичне відхилення (σ) показує як розподілені значення щодо середнього у вибірці, тобто можна зрозуміти на скільки великий розкид значень.

На основі отриманих даних, можна сказати, що найнижче значення σ в таких галузях: охорона здоров'я (1,7%), продовольчі товари (2,2%) та виробництво автомобілів (3,5%). Це означає, що кожне значення у вибірці в середньому відхиляється на 1,7; 2,2; 3,5% від середнього значення. І вказує на те, що більшість значень знаходяться поруч із середнім значенням, а, отже, вказує на малу варіабельність даних.

Найбільше значення σ ROIC має оптова торгівля і складає 16,5%. Тобто рентабельність інвестованого капіталу в середньому відхиляється на величину 16,5% від середнього значення. Отже, дана галузь володіє великою варіабельністю.

У таких галузях як добувна промисловість, охорона здоров'я, фінансова та страхова діяльність, інформаційні технології середнє квадратичне відхилення знизилося за аналізований період. Фактично рентабельність інвестованого капіталу показує меншу волатильність у 2016 р. порівняно з 2014 р. Інтерпретуючи даний результат, можна сказати, що в даних галузях ризик інвестування знизився, тобто динаміка показника ROIC є передбачуваною.

Дослідження показало, що середня величина ROIC значно вище стандартного відхилення в таких галузях: роздрібна торгівля, продовольчі товари, інформація та телекомунікація, аерокосмічна та оборонна промисловість, інформаційні технології, транспорт, поштова та кур'єрська діяльність, хімічна промисловість, що вказує на фінансову стійкість даних сфер діяльності до ризику.

Таким чином, найбільш прибутковою сферою діяльності є аерокосмічна та оборонна промисловість. Варто зазначити, що за весь аналізований період ця галузь характеризувалася найвищим значення ROIC. Хоча середнє квадратичне відхилення у даній галузі не є найменшим, проте середнє значення ROIC є найбільшим. Тобто ризик інвестування в дану сферу діяльності вищий, ніж в інші, але й віддача від інвестованого капіталу буде найбільшою.

Література:

1. Fortune Global 500 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fortune.com/fortune500.html>.
2. CNN Money [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://money.cnn.com/>
3. Гордієнко В.О. Проблеми структурної перебудови економіки України: Монографія / В.О. Гордієнко. - Дніпропетровськ: Дніпропетр. держ. фін. акад., 2012. -200с.
4. Романенко О. А. Прибыльный рост компании: обзор зарубежных исследований / О. А. Романенко // Банковское дело и финансы. – 2013. – № 6. – С. 121–124.